

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України»
щодо удосконалення діяльності Конституційного Суду України

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести до Закону України «Про Конституційний Суд України» (Відомості Верховної Ради, 2017 р., № 35, ст.376) такі зміни:

1. Статтю 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Відкритість діяльності Суду

1. Розгляд справ на пленарних засіданнях Великої палати Конституційного Суду (далі - Велика палата), Сенату Конституційного Суду (далі - Сенат) здійснюється відкрито, за винятком закритої частини цих засідань, коли ухвалюється рішення, надається висновок, постановляється ухвала Суду.

Закрите пленарне засідання допускається, якщо розгляд справи на відкритому пленарному засіданні може призвести до розголошення державної таємниці та (або) іншої інформації, що охороняється законом.

Про проведення закритого пленарного засідання Велика палата, Сенат постановляє ухвалу.

2. Особи, які виявили бажання бути присутніми на відкритій частині пленарного засідання Великої палати, Сенату, допускаються до приміщення Суду та до Зали засідань Суду в порядку, встановленому внутрішніми актами Суду.

3. Представники медіа, учасники конституційного провадження та інші особи, присутні в Залі засідань Суду, мають право здійснювати фотозйомку, відео- та аудіозапис відкритої частини пленарного засідання Великої палати, Сенату з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу Суду, але з урахуванням обмежень, встановлених внутрішніми актами Суду.

Проведення фотозйомки, відео- та аудіозапису має здійснюватися без створення перешкод для ведення засідання та реалізації учасниками конституційного провадження їхніх процесуальних прав».

2. У статті 21:

1) пункт 4 частини першої викласти в такій редакції:

«3) вчинення ним істотного дисциплінарного проступку. Питання про звільнення Судді з посади за такою підставою Суд розглядає в порядку, передбаченому главою 3¹ розділу I цього Закону»;

2) у частині другій слова «чотири роки» замінити словами «сім років».

3. Главу 3 розділу I доповнити статтею 23¹ такого змісту:

«Стаття 23¹. Етика судді Конституційного Суду

1. Питання етики суддів Конституційного Суду визначаються Кодексом етики судді Конституційного Суду.

2. Кодекс етики судді Конституційного Суду затверджується Конституційним Судом у формі положення.

3. У Кодексі етики судді Конституційного Суду визначаються, зокрема, засади етичної поведінки Судді під час виконання повноважень та у позасудовій діяльності».

4. Розділ I доповнити главою 3¹ такого змісту:

«Глава 3¹. ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

Стаття 23². Підстави дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду

1. Підставами для притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження може бути визнаний будь-який із таких дисциплінарних проступків:

1) допущення суддею Конституційного Суду поведінки, що порочить звання Судді або підриває авторитет Суду:

а) здійснення суддею Конституційного Суду або членами його сім'ї витрат, що перевищують доходи такого Судді та доходи членів його сім'ї, про що такий Суддя був або мав бути обізнаний, а також невідповідність рівня життя судді Конституційного Суду задекларованим доходам – якщо сума відповідних витрат чи невідповідності перевищує 150 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого законом України про Державний бюджет на 1 січня поточного календарного року;

б) використання статусу судді Конституційного Суду з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди, якщо таке правопорушення не містить складу злочину або кримінального проступку – якщо вартість відповідних матеріальних благ або іншої вигоди перевищує 150 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого законом України про Державний бюджет на 1 січня поточного календарного року;

в) вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі, керування транспортним засобом в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, та інші публічні суспільно небезпечні дії або бездіяльність, що не містять складу злочину або кримінального проступку, якщо вони завдали шкоди суспільству, державі, фізичній чи юридичній особі;

г) прояв грубої неповаги до інших суддів Конституційного Суду, учасників конституційного провадження чи інших осіб, присутніх у Залі засідань Суду;

г) порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків;

2) втручання суддею Конституційного Суду у процес здійснення повноважень іншим Суддею;

3) розголошення суддею Конституційного Суду таємниці, що охороняється законом, зокрема інформації, що стала відома Судді під час розгляду справи на закритому пленарному засіданні або закритій частині пленарного засідання;

4) умисне або внаслідок грубої недбалості порушення правил щодо відводу (самовідводу);

5) суддю Конституційного Суду визнано судом винним у вчиненні правопорушення, пов'язаного з корупцією, у випадках, якщо до нього застосовано адміністративне стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

2. Не є дисциплінарним проступком дії або бездіяльність які відбулися до призначення особи на посаду судді Конституційного Суду.

3. Істотним дисциплінарним проступком визнається:

- 1) дисциплінарний проступок передбачений пунктом 5 частини першої цієї статті;
- 2) дисциплінарний проступок передбачений підпунктами «а»-«б» пункту 1 частини першої цієї статті – якщо розмір відповідних витрат, майна, матеріальних благ, іншої вигоди чи невідповідності становить суму понад 750 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом України про Державний бюджет на 1 січня поточного календарного року;
- 3) будь-який інший дисциплінарний проступок передбачений частиною першою цієї статті якщо він призвів до істотних негативних наслідків.

Під істотними негативними наслідками слід розуміти заподіяння шкоди життєво важливим інтересам суспільства та держави, зокрема державному суверенітету, територіальній цілісності України, авторитету Конституційного Суду, реалізації конституційних прав, свобод і обов'язків двох і більше осіб тощо.

4. Істотним дисциплінарним проступком може бути визнане грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді Конституційного Суду або виявило його невідповідність займаній посаді – вчинення будь-якого дисциплінарного проступку передбаченого частиною першою цієї статті суддею Конституційного Суду, який має два чи більше непогашених дисциплінарних стягнення (крім попередження).

Стаття 23³. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду

1. Дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду здійснює Суд у порядку, визначеному цією главою.

Стаття 23⁴. Звернення з дисциплінарною скаргою щодо судді Конституційного Суду

1. Право на звернення із скаргою щодо дисциплінарного проступку судді Конституційного Суду (дисциплінарною скаргою) має будь-яка особа.

Громадяни здійснюють зазначене право особисто або через адвоката, юридичні особи - через адвоката, підприємства, установи та організації без статусу юридичної особи, а також органи державної влади та органи місцевого самоврядування - через своїх керівників або представників.

2. Особа яка звертається з дисциплінарною скаргою зобов'язана перевірити факти, що можуть тягнути за собою дисциплінарну відповідальність судді Конституційного Суду, до подання відповідної дисциплінарної скарги.

3. Дисциплінарна скарга подається у письмовій формі особисто або засобами поштового, електронного зв'язку та повинна містити такі відомості:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) скаржника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку, адресу електронної пошти (за наявності);
- 2) відомості щодо уповноваженого представника скаржника – якщо скарга подається уповноваженим представником;
- 3) прізвище, ім'я, по батькові судді (суддів) Конституційного Суду, щодо якого (яких) подано скаргу;
- 4) конкретні відомості про наявність у поведінці судді Конституційного Суду ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 23² цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності;
- 5) посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

До дисциплінарної скарги додаються документи і матеріали, що підтверджують наведені у ній обставини.

4. Дисциплінарна скарга підписується скаржником чи його уповноваженим представником із зазначенням дати її підписання.

Дисциплінарна скарга подана засобами електронного зв'язку підписується відповідно до вимог Закону України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги”.

У разі підписання дисциплінарної скарги уповноваженим представником до скарги додаються документи, що підтверджують його повноваження.

5. Конституційний Суд затверджує та розміщує на своєму офіційному веб-сайті зразок дисциплінарної скарги.

6. Не допускається зловживання правом звернення із дисциплінарною скаргою, у тому числі ініціювання питання відповідальності судді Конституційного Суду без достатніх підстав (завідомо безпідставна дисциплінарна скарга), використання такого права як засобу тиску на Суддю у зв'язку зі здійсненням ним повноважень.

За зловживання правом звернення із дисциплінарною скаргою адвокат може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності згідно із законом.

7. Дисциплінарну справу щодо судді Конституційного Суду не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку Судді, а також за анонімними заявами та повідомленнями.

8. У разі наявності обставин, що спричиняють виникнення сумнівів у існуванні або достовірності підпису особи, яка подала дисциплінарну скаргу, постійна комісія з питань регламенту та етики Суду має право запросити таку особу для підтвердження скарги.

У разі неявки особи, яка подала таку дисциплінарну скаргу, постійна комісія з питань регламенту та етики Суду може залишити її без розгляду та повернути.

Стаття 23⁵. Строк притягнення до дисциплінарної відповідальності

1. Суддя Конституційного Суду може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності не пізніше трьох років з дня вчинення дисциплінарного проступку, без урахування часу здійснення відповідного дисциплінарного провадження.

Стаття 23⁶. Дисциплінарне стягнення стосовно судді Конституційного Суду

1. До судді Конституційного Суду може застосовуватися дисциплінарне стягнення у виді:

- 1) попередження;
- 2) догани – з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді Конституційного Суду протягом шести місяців;
- 3) суворої догани – з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді Конституційного Суду протягом одного року;
- 4) звільнення з посади судді Конституційного Суду.

2. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення стосовно судді Конституційного Суду враховуються характер дисциплінарного проступку, його наслідки, особа Судді, ступінь його вини, наявність інших непогашених дисциплінарних стягнень, інші обставини, що впливають на можливість притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Дисциплінарне стягнення застосовується з урахуванням принципу пропорційності.

3. Дисциплінарні стягнення, передбачені пунктами 1–3 частини першої цієї статті, не застосовуються у разі вчинення суддею Конституційного Суду істотного дисциплінарного проступку.

4. За наявності непогашених дисциплінарних стягнень до судді Конституційного Суду, як правило, має бути застосовано більш суворе дисциплінарне стягнення.

5. У разі застосування до судді Конституційного Суду, який має непогашене дисциплінарне стягнення у виді догани чи суворої догани, нового дисциплінарного стягнення того самого виду, відповідні строки позбавлення права на отримання доплат до посадового окладу Судді складаються.

При цьому загальний строк позбавлення судді Конституційного Суду права на отримання доплат до посадового окладу не може перевищувати двох років.

6. Дисциплінарне стягнення застосовується до Судді з дня ухвалення Конституційним Судом відповідного рішення.

7. У разі застосування до судді Конституційного Суду дисциплінарного стягнення у виді звільнення він втрачає право на щомісячне довічне грошове утримання та отримання вихідної допомоги.

Стаття 23⁷. Погашення дисциплінарного стягнення

1. Суддя Конституційного Суду вважається таким, що не має дисциплінарного стягнення, якщо:

- 1) протягом шести місяців з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про притягнення Судді до дисциплінарної відповідальності та застосування дисциплінарного стягнення у виді попередження його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню;
- 2) протягом дванадцяти місяців з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про притягнення Судді до дисциплінарної відповідальності та застосування дисциплінарного стягнення у виді догани його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню;
- 3) протягом вісімнадцяти місяців з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про притягнення Судді до дисциплінарної відповідальності та застосування дисциплінарного стягнення у виді суворої догани його не буде піддано новому дисциплінарному стягненню.

Стаття 23⁸. Дисциплінарне провадження щодо судді Конституційного Суду

1. Дисциплінарне провадження розпочинається з дня отримання Конституційним Судом дисциплінарної скарги щодо Судді.

2. Дисциплінарне провадження включає:

- 1) попередню перевірку дисциплінарної скарги, вивчення матеріалів для встановлення ознак вчинення суддею Конституційного Суду дисциплінарного проступку, ухвалення рішення про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги, відмову у відкритті дисциплінарної справи або відкриття дисциплінарної справи;
- 2) підготовку дисциплінарної справи до розгляду, розгляд дисциплінарної справи та ухвалення рішення про закриття дисциплінарної справи, притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду або відмову в притягненні до дисциплінарної відповідальності.

3. Конституційний Суд може деталізувати у внутрішніх актах Суду особливості здійснення дисциплінарного провадження стосовно Судді.

4. Суддя Конституційного Суду стосовно якого подано дисциплінарну скаргу не бере участь у голосуваннях Конституційного Суду що стосуються його дисциплінарного провадження.

Стаття 23⁹. Попередня перевірка дисциплінарної скарги

1. Протягом 20 днів з дня отримання Конституційним Судом дисциплінарної скарги постійна комісія з питань регламенту та етики Суду здійснює її попередню перевірку.

2. Постійна комісія з питань регламенту та етики Суду залишає без розгляду та повертає скаржнику дисциплінарну скаргу, якщо:

- 1) дисциплінарна скарга подана з порушенням порядку, визначеного цим Законом;
- 2) дисциплінарна скарга містить виражені у непристойній формі висловлювання або висловлювання, що принижують честь і гідність будь-якої особи;
- 3) у дисциплінарній скарзі порушується питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду, звільненого з посади або повноваження якого припинені.

3. Рішення про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги має бути вмотивованим та оскарженню не підлягає.

4. Рішення про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги на вимогу члена постійної комісії з питань регламенту та етики Суду, який не згодний з таким рішенням, передається для розгляду та остаточного ухвалення до Конституційного Суду.

5. У випадку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, Конституційний Суд проводить спеціальне пленарне засідання за результатами якого ухвалює одне із рішень:

- 1) про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги скаржнику;

- 2) про скасування рішення постійної комісії з питань регламенту та етики Суду та відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи щодо судді Конституційного Суду.

6. У разі відсутності підстав, передбачених частиною другою цієї статті, постійна комісія з питань регламенту та етики Суду готує та передає на розгляд Конституційного Суду висновок щодо доцільності відкриття дисциплінарної справи.

Стаття 23¹⁰. Відкриття дисциплінарної справи

1. Конституційний Суд протягом 30 днів з дня отримання висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду розглядає його на спеціальному пленарному засіданні.

2. Спеціальне пленарне засідання скликається Головою Суду, а якщо дисциплінарна скарга стосується Голови Суду – його заступником.

Якщо дисциплінарна скарга стосується Голови Суду та його заступника спеціальне пленарне засідання скликається однією третиною суддів Конституційного Суду від конституційного складу Суду.

3. Конституційний Суд за наслідками розгляду висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду ухвалює рішення про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи.

4. У відкритті дисциплінарної справи має бути відмовлено, якщо:

- 1) факти неналежної поведінки судді Конституційного Суду, що повідомляються у дисциплінарній скарзі, вже були предметом перевірки та розгляду і щодо них ухвалено рішення у дисциплінарній справі;
- 2) закінчився встановлений законом строк для притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності;
- 3) дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді Конституційного Суду або не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку Судді.

5. Якщо дисциплінарна скарга стосується декількох Суддів Конституційний Суд ухвалює рішення про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи окремо стосовно кожного Судді.

6. Копія рішення Конституційного Суду про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи не пізніш як через три дні з дня його ухвалення надсилається скаржнику.

7. Рішення Конституційного Суду про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи має бути вмотивованим та оскарженню не підлягає.

Стаття 23¹¹. Учасники дисциплінарної справи

1. Розгляд дисциплінарної справи здійснюється Конституційним Судом за участю судді Конституційного Суду, щодо якого відкрито дисциплінарну справу, та скаржника.

2. Суддя Конституційного Суду, скаржник можуть брати участь у розгляді справи самостійно та/або через свого представника.

Стаття 23¹². Підготовка дисциплінарної справи до розгляду

1. Протягом 60 днів з дня відкриття дисциплінарної справи постійна комісія з питань регламенту та етики Суду здійснює підготовку справи до розгляду Конституційним Судом.

2. Постійна комісія з питань регламенту та етики Суду під час підготовки дисциплінарної справи до розгляду Конституційним Судом:

- 1) забезпечує вручення особисто чи направлення на адресу місця проживання судді Конституційного Суду копії дисциплінарної скарги;
- 2) може звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб, підприємств, установ та організацій, їх посадових осіб з пропозиціями надати відомості щодо можливого вчинення суддею Конституційного Суду дисциплінарного проступку;
- 3) заслуховує свідків, суддю Конституційного Суду, скаржника та інших осіб;
- 4) вчиняє інші дії, необхідні для розгляду справи Конституційним Судом.

3. Суддя Конституційного Суду має право надати письмові пояснення по суті скарги.

4. Учасники дисциплінарної справи мають право подавати докази, надавати пояснення, заявляти клопотання про виклик свідків, ставити запитання іншим учасникам дисциплінарної справи, висловлювати заперечення, заявляти інші клопотання або відводи, ознайомлюватись з матеріалами справи.

Для ознайомлення можуть надаватися матеріали, які безпосередньо пов'язані зі скаргою, із дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних щодо знеособлення персональних даних.

4. За результатами підготовки дисциплінарної справи постійна комісія з питань регламенту та етики Суду готує висновок та передає його Конституційному Суду.

5. Суддя Конституційного Суду, скаржник, їх представники мають право ознайомитися з висновком постійної комісії з питань регламенту та етики Суду.

Стаття 23¹³. Розгляд дисциплінарної справи

1. Конституційний Суд розглядає дисциплінарну справу протягом 30 днів з дня отримання висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду.

У разі необхідності з'ясування додаткових обставин Конституційний Суд може ухвалити рішення про повернення висновку постійної комісії з

питань регламенту та етики Суду на доопрацювання та продовження підготовки дисциплінарної справи до розгляду, але не більше ніж на 30 днів.

2. Розгляд дисциплінарної справи відбувається на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду на яке запрошуються учасники дисциплінарної справи.

Перебіг відкритої частини пленарного засідання транслюється в режимі реального часу на офіційному веб-сайті Конституційного Суду, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

На підставі вмотивованого клопотання Судді, скаржника, їх представників або за власною ініціативою Конституційний Суд може не здійснювати таку трансляцію, ухваливши відповідне рішення.

3. Розгляд дисциплінарної справи у закритому пленарному засіданні Конституційного Суду відбувається:

- 1) якщо здійснення розгляду у відкритому пленарному засіданні може призвести до розголошення таємниці, що охороняється законом;
- 2) для запобігання розголошенню відомостей про інтимні чи інші особисті сторони життя осіб, які беруть участь у розгляді дисциплінарної справи.

4. Неявка скаржника не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи.

Повторна неявка судді Конституційного Суду, щодо якого розглядається дисциплінарна справа, який був належним чином повідомлений про дату та час її розгляду, не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи.

5. У пленарному засіданні Конституційного Суду заслуховується Суддя, скаржник, їх представники, свідки та інші особи, які були викликані або запрошені взяти участь у засіданні.

6. Головуючий на засіданні роз'яснює свідку його права та обов'язки, встановлені цим Законом, і попереджає свідка під розписку про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиві показання або за відмову від давання показань з непередбачених законом підстав.

7. Під час розгляду дисциплінарної справи Конституційним Судом учасники дисциплінарної справи мають право ставити запитання іншим учасникам дисциплінарної справи, висловлювати заперечення, заявляти інші клопотання або відводи.

8. Перебіг розгляду дисциплінарної справи та оголошення результатів її розгляду фіксуються технічними засобами.

9. Якщо в процесі розгляду дисциплінарної справи Конституційний Суд дійде висновку про наявність ознак дисциплінарного проступку в діяннях інших суддів Конституційного Суду або про наявність ознак іншого дисциплінарного проступку в діяннях Судді, щодо якого розглядається справа, Суд може ухвалити рішення про відкриття відповідної дисциплінарної справи за власною ініціативою.

10. Конституційний Суд може зупинити розгляд дисциплінарної справи у разі:

- 1) тимчасової непрацездатності або перебування судді Конституційного Суду щодо якого розглядається справа у відпустці;
- 2) існування інших обставин, які унеможливають розгляд такої справи.

11. Загальний строк розгляду дисциплінарної справи не може перевищувати шести місяців з дня її відкриття, без урахування часу її зупинення.

Порушення цього строку не є підставою для закриття дисциплінарної справи або звільнення судді від дисциплінарної відповідальності.

Стаття 23¹⁴. Рішення у дисциплінарній справі

1. За результатами розгляду дисциплінарної справи Конституційний Суд ухвалює одне із рішень:

- 1) про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду;
- 2) про відмову у притягненні до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду;
- 3) про закриття дисциплінарної справи – якщо до дня розгляду дисциплінарної справи у судді Конституційного Суду щодо якого вона розглядається припинилися повноваження або його було звільнено з посади.

2. Рішення, передбачені частиною першою цієї статті, ухвалюються більшістю голосів від конституційного складу Суду.

3. Конституційний Суд після ухвалення рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду проводить окреме голосування щодо застосування до Судді дисциплінарного стягнення певного виду.

4. До судді Конституційного Суду застосовується дисциплінарне стягнення у виді попередження якщо за це проголосувало щонайменше 9 суддів Конституційного Суду.

5. До судді Конституційного Суду застосовується дисциплінарне стягнення у виді догани якщо за це проголосувало щонайменше 10 суддів Конституційного Суду.

6. До судді Конституційного Суду застосовується дисциплінарне стягнення у виді суворої догани якщо за це проголосувало щонайменше 11 суддів Конституційного Суду.

7. До судді Конституційного Суду застосовується дисциплінарне стягнення у виді звільнення якщо за це проголосувало щонайменше 12 суддів Конституційного Суду.

8. Рішення Конституційного Суду передбачені частиною першою цієї статті оскарженню не підлягають.

9. У постанові про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Конституційного Суду або про відмову у притягненні до дисциплінарної відповідальності Суд зазначає:

- 1) обставини дисциплінарної справи;
- 2) оцінку доводів дисциплінарної скарги;
- 3) оцінку пояснень учасників дисциплінарної справи, показів свідків;
- 4) мотивування рішення за результатами розгляду дисциплінарної скарги.

10. Після ухвалення Конституційним Судом рішення у дисциплінарній справі повторне звернення з дисциплінарної скаргою щодо тих самих обставин не допускається.

11. Інформація про притягнення судді Конституційного Суду до дисциплінарної відповідальності оприлюднюється на офіційному веб-сайті Конституційного Суду».

5. Частину другу статті 39 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) розгляд дисциплінарних справ стосовно суддів Конституційного Суду».

6. Частину другу статті 45 викласти в такій редакції:

«2. Матеріали справ, щодо яких Суд ухвалив рішення або надав висновок, у тому числі матеріали дисциплінарних справ щодо суддів Конституційного Суду, зберігаються в Архіві Суду 100 років. Рішення та висновки Суду з особистими підписами суддів Конституційного Суду зберігаються в Архіві Суду безстроково».

7. Статтю 60 викласти в такій редакції:

«Стаття 60. Конфлікт інтересів та відвід (самовідвід) Судді

1. Суддя Конституційного Суду не може брати участі у підготовці, розгляді та постановленні ухвал, ухваленні рішень, наданні висновків, виданні забезпечувальних наказів, виконувати інші повноваження з питань, щодо яких у нього наявний реальний чи потенційний конфлікт інтересів, або існують інші підстави для відводу (самовідводу).

2. У разі наявності у судді Конституційного Суду реального чи потенційного конфлікту інтересів, інших підстав для відводу (самовідводу) він зобов'язаний письмово або під час засідання Суду усно поінформувати про це Суд та заявити самовідвід не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли він дізнався чи повинен був дізнатися про такі обставини, але не пізніше винесення на голосування постановлення ухвали, ухвалення рішення, надання висновку у справі.

3. З тих самих підстав та у строки, передбачені цією статтею, відвід судді Конституційного Суду можуть заявити особи, які є учасниками конституційного провадження, або інші Судді, які беруть участь у розгляді справи.

Заява про відвід Судді подається у письмовій формі.

4. Суддя підлягає відводу (самовідводу), якщо:

- 1) Суддя чи близька особа Судді безпосередньо або опосередковано заінтересовані у результаті розгляду справи;
- 2) Суддя є близькою особою учасника або залученого учасника конституційного провадження;
- 3) було порушено порядок визначення Судді для розгляду справи;
- 4) Суддя до призначення на посаду був учасником або залученим учасником цього конституційного провадження;
- 5) існують інші обставини, що свідчать про безпосередню або опосередковану заінтересованість Судді у результаті розгляду справи та створюють підстави для сумніву в його об'єктивності та неупередженості.

5. Заява про відвід (самовідвід) Судді розглядається Судом у порядку, встановленому Регламентом.

6. За результатами розгляду заяви про відвід (самовідвід) Суд постановляє вмотивовану ухвалу. В ухвалі зазначається оцінка підстав заявленого відводу (самовідводу) Судді.

7. Ухвала Суду за результатами розгляду заяви про відвід (самовідвід) оприлюднюється на офіційному веб-сайті Суду не пізніше наступного дня з дня її постановлення.

У разі якщо в такій ухвалі містяться відомості, що стосуються закритого пленарного засідання чи закритої частини пленарного засідання, вона оприлюднюється з вилученням відповідних відомостей.

8. У разі заявлення відводу (самовідводу) Суд переходить до вчинення інших процесуальних дій, постановлення рішень і надання висновків після розгляду відповідної заяви про відвід (самовідвід) Судді.

9. Суд своєю ухвалою може визнати подання заяви про відвід Судді зловживанням правом і залишити відповідну заяву без розгляду у разі:

- 1) систематичного (тричі і більше) подання необґрунтованих заяв про відвід тому самому Судді з тих самих підстав;
- 2) подання заяви, що містить виражені у непристойній формі висловлювання на адресу Судді чи Суду.

Ухвала про залишення заяви про відвід Судді без розгляду оприлюднюється на офіційному веб-сайті Конституційного Суду не пізніше наступного дня з дня її постановлення.

Примітка. Терміни “реальний конфлікт інтересів”, “потенційний конфлікт інтересів”, “близькі особи” вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України “Про запобігання корупції”.

8. Частину другу статті 63 доповнити абзацом такого змісту:

«Факт смерті скажника не є підставою для закриття конституційного провадження».

9. Статтю 71 викласти в такій редакції:

«Стаття 71. Права та обов'язки учасника конституційного провадження

1. Учасник конституційного провадження (його уповноважена особа, представник) має право:

- 1) знайомитися із матеріалами справи. Не допускається відмова в ознайомленні із оригіналами судових рішень, висновків, подань, забезпечувальних наказів;
- 2) давати усні та письмові пояснення;
- 3) викладати свої думки з питань, що розглядаються;
- 4) ставити з дозволу головуючого запитання іншим учасникам конституційного провадження;
- 5) заявляти клопотання, у тому числі про вчинення певних дій, які Суд відповідно цього Закону має повноваження чи обов'язок вчинити;
- 6) подавати заяви про відвід Судді;
- 7) заявляти клопотання про об'єднання і роз'єднання конституційних проваджень;
- 8) безперешкодного доступу до засідання і пленарного засідання Суду у справі, крім закритої частини пленарного засідання і випадків, коли учасника, залученого учасника (уповноважену особу, представника) було видалено із зали засідань Суду за порушення дисципліни;
- 9) користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом, Регламентом та іншими внутрішніми актами Суду.

2. Клопотання учасника конституційного провадження, подані під час засідання, пленарного засідання, Сенат чи Велика палата розглядає у Залі засідань або в окремій кімнаті для обговорення.

Учасник конституційного провадження може подати клопотання засобами електронного зв'язку, яке підписується відповідно до вимог Закону України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги".

3. Учасник конституційного провадження зобов'язаний у разі запрошення з'являтися на засідання, пленарне засідання Сенату, Великої палати, давати правдиві пояснення, надавати документи, матеріали та іншу інформацію, необхідні для повного та всебічного розгляду справи. За ненадання інформації або надання завідомо недостовірних документів, матеріалів, іншої недостовірної інформації учасник конституційного провадження несе відповідальність у порядку, визначеному законом».

10. Частину першу статті 72 викласти в такій редакції:

«1. Залучений учасник конституційного провадження має право подавати письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи, вказувати підстави для зміни форми конституційного провадження з письмової на усну, а також знайомитися із поясненнями інших учасників провадження».

11. Главу 10 розділу II доповнити статтею 72¹ такого змісту:
«Стаття 72¹. Представництво в Конституційному Суді України

1. Інтереси Президента України під час розгляду справ у Конституційному Суді України представляє постійний представник Президента України у Конституційному Суді України.

2. Інтереси Верховної Ради України під час розгляду справ у Конституційному Суді України представляє постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України - народний депутат України.

Постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України може клопотати перед Головою Верховної Ради України про залучення до конституційного провадження інших народних депутатів України.

3. Інтереси Кабінету Міністрів України під час розгляду справ у Конституційному Суді України представляє постійний представник Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України».

12. Частину першу статті 76 викласти в такій редакції:

«1. Якщо до Суду надійшло декілька звернень, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань чи того самого предмета, і щодо цих звернень відкрито конституційні провадження, Сенат чи Велика палата постановляє ухвалу про об'єднання справ в одне конституційне провадження.

Якщо конституційні скарги, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань чи того самого предмета, перебувають у конституційному провадженні різних сенатів, ухвалу про їх об'єднання в одне конституційне провадження постановляє Велика палата. У такому разі конституційні скарги, об'єднані в одне конституційне провадження, розглядає Сенат, визначений Великою палатою.

Якщо у конституційному провадженні Сенату та Великої палати перебувають різні конституційні скарги, що стосуються того самого питання або взаємопов'язаних питань чи того самого предмета, то ухвалу про їх об'єднання в одне конституційне провадження постановляє Велика палата. Об'єднані в одне конституційне провадження конституційні скарги розглядає Велика палата».

13. Статтю 86 доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Ухвали Суду, передбачені цієї статтею, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Суду».

14. Розділ IV «Перехідних положень» доповнити пунктом 21 такого змісту:

«21. Судді Конституційного Суду України, призначені на посаду до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України» щодо удосконалення діяльності Конституційного Суду України», можуть подати заяву про відставку за

наявності стажу на посаді судді Конституційного Суду щонайменше чотири роки».

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**

